

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXVIII-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 3-4/ лютий 2017 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

У номері:

- Концерт колядок в селі Кривий ➤ стор. 2
- В Києві – засідання Президії УВКР ➤ стор. 3
- СУР – від 1990 – до 2015 рр. ➤ стор. 4
- Про публіцистику Михайла Михайлюка ➤ стор. 5
- Небесний Отче! – молитва ➤ стор. 6
- Далі про наших випускників ➤ стор. 7
- «Ми – на празник Рождества...» ➤ стор. 8
- Клуж: святкування зимових свят ➤ стор. 9
- Пану проф. Івану Ліберу – 85! ➤ стор. 10
- Відійшов у Вічність Іван Щербан ➤ стор. 11
- Слідами життя Ольги Кобилянської ➤ стор. 12
- Ще тоді, 27 років тому, – у Варшаві... ➤ стор. 13
- 21 лютого – Міжнародний день рідної мови ➤ стор. 14
- Етимологія назв країн світу ➤ стор. 15
- 205-та річниця Євгена Гребінки ➤ стор. 16

Іван КОВАЧ

У КОЛИСЦІ ЗИМИ

Мирославу ПЕТРЕЦЬКОМУ – організатору Сігетського міжнародного фестивалю колядок і зимових традицій

у якій Син Землі народився в яслі.

Ми ж бо хочемо, все ж, повторитися теж, де сіяє зима голосна, не німа.

Фестиваль, фестиваль – чудотворна медаль, яку обрій несе над усе, над усе...

Фестиваль, не кіно, а Різдвяне вікно, що в колядці несе все-усеньке, усе.

Але ж ми ті, що Світ занесуть й де Завіт, де голосять труди то сюди, то туди.

Ми свої ж, адже ми у колисці зими,

Бухарест, 15 січня 2017 р.

VII-ИЙ ВИПУСК ЦЕРКОВНОГО КОНЦЕРТУ КОЛЯДОК ВІДБУВСЯ В СЕЛІ КРИВИЙ

Наприкінці минулого року відбувся сьомий випуск церковного концерту колядок в українській православній парафії села Кривий, в приміщенні церкви, яка носить храмове свято «Святого мученика та безсребренника Пантелімона».

Щоправда перші роки випуску концерту відбувалися кожного року в місті Сігеті в Христовоздвиженській пристольній церкві з резиденції нашого Українського Православного Вікаріату, а вже пару років тому мудре проведення нашого Українського Православного Вікаріату м. Сігет разом із священниками взяли рішення, щоб вже ці концерти відбувалися по черзі в кожній парафії.

Так і пояснюється, що два роки тому концерт колядки відбувався в церкві-монастирі з парафії Рускова, а минулого року цей концерт відбувся в церкві із села Кривий, де проводить все стадо Христове преподобний отець Петро Рагован та добродійка Вероніка Рагован.

Також відомо, що дата встановлена для проведення цієї події вона небула випадковою. Проведіння нашого вікаріату вибрали день суботи, 17-го грудня, тому що в цей день Румунська Православна Церква поминає одного з великих пророків Старого Завіту, а саме Святого пророка Данієла, про котрого відомо з сторінок Святого Письма, про те, що він у важких умовах віддав своє життя за віру Христову, адже вороги кинули його звірят, левам, щоб

населення, присутне з нагоди цієї події, мало можливість зрозуміти слова святої проповіді якраз на своїй рідній мові. Можемо сказати, що наша церква завжди плекала і добредобре годувала завжди своїх християн так, щоб весь час зберігалася в церкві рідна мова через святе Богослужіння, а також через євангельські проповіді, так що наше духовенство завжди мало на увазі

зберігати слова генія української літератури Т.Г. Шевченка, котрий колись ясно сказав такі слова: «Учіться, брати мої, думайте, читайте, / І чужого научайтесь, свого не цурайтесь». Так що священники наших церков не цураються своєї рідної мови, а стараються, щоб затримувати її на високому рівні. Ця вся істинна правда була зображена і на Сьомому церковному концерті колядки.

Всі церковні хори (15) представилися на цьому концерті на високому рівні, а велике число християн, які були присутні в церкві, були задоволені і кожному церковному хору відплатили своїми щирими оплесками. Насправді, як церковні хори, число яких було приблизно 350 осіб, а разом з нами християни, мали можливість накормити свої безсмертні душі невмирущою душевною поживою, а пан Іван Микулайчук як мер села Кривий не залишив хористів, щоб повернулися до своїх домів без

роз'їли його. Так було чути, що всі українські священники користувались нагодою, що дата 17-го грудня становиться днем іменин Високопріосвященішого Архієпископа та Патріарха Данієла, до котрого підлеглий якраз Український Православний Вікаріат Румунії. Для цього всі священники користувались цією нагодою і встановили, щоб якраз в день іменини нашого Патріарха Данієла відбувся Сьомий церковний випуск концерту колядки.

Так що з цієї нагоди все духовенство нашого Вікаріату разом з християнами побажали Патріархові міцного здоров'я, щасливого свята та багато успіхів в його щоденній праці та багатьох і благіх літ.

Ініціатива організувати щорічні концерти на рівні православного Вікаріату має, на мою думку, подвійне значення: у першу чергу через концерти колядок всі мають честь .... прославляти і величати Спасителя нашого Ісуса Христа, який був згідний прийти з неба і народитися скромно та смиренно в яслах .... за нас і ради нашого спасіння, а по-друге, через ці спільні зустрічі всіх церковних хорів. З нагоди концертів всі християни мають можливість на своїй рідній мові прославляти і величати Ісуса Христа різними колядками, – воно так і є, що навіть воля Божа є та сама, тому що Господь-Бог не забороняє, а оцінює всіх християн, які бажають на своїй рідній мові прославляти і величати Господа-Бога.

Думка моя спрямовується в тому що починаючи від тоді коли Дух Святий зійшов на святих Апостолів, то зразу і святи Апостоли почали говорити різними мовами так, щоб кожне

того, щоб накормити всіх. Так що всі присутні церковні хори були задоволені і добрим полуденком, який постарався напарувати голова місцевої ради, мер села Іван Микулайчук.

Наприкінці цього смачного полуденка Високопреподобний генеральний вікарій Іван Піцура та преподобний отець Микола Лаурук, радник Вікаріату щиро подякували за прекрасний прийом, побажали всім міцного здоров'я, радості і веселості в житті та щасливі Різдвяні свята. Також і мер села Кривий у своєму слові побажав всім міцного здоров'я та всього найкращого в житті.

Симона ЛЕВА

17-18.02.2017 р. в Києві відбулося чергове засідання Президії Української Всесвітньої Координаційної Ради

Укrajнська Всесвітня Координаційна Рада (УВКР) була створена на підставі відповідного рішення I-го Всесвітнього Форуму українців, що відбувся у серпні 1992 р. в Києві.

Головною метою діяльності УВКР є „сприяння зміцненню й розбудові незалежної, соборної, демократичної Української держави, утвердженню інтересів України та світового українства у всіх сферах світового простору – економічній, політичній, правовій, науково-технологічній, освітній, інформаційній, етно-культурній, спортивній та інших – шляхом координації діяльності громадських організацій в Україні й українській діаспорі та співпраці з вітчизняними і закордонними урядовими, підприємницькими та громадськими структурами”.

17-18.02.2017 р. в Києві відбулося чергове засідання Президії Української Всесвітньої Координаційної Ради, членом якої є Голова СуР депутат Микола Мирослав Петрецький, і де були порушені наступні питання:

1. Про становище УВКР до листа, надісланого 30 грудня 2016 року президентом СКУ Є. Чолієм до УВКР. (Інф. М. Ратушного).

2. Про хід підготовки до Бізнес-форуму УВКР у травні 2017 р.

3. Про реалізацію плану заходів УВКР на 2017 рік.

4. Про розробку Державної програми співпраці із закордонними українцями на 2017-2022 рр.

5. Звернення до Президента України про нагородження Макуху Василя зіркою Героя України.

6. Різне.

Аналізуючи першу точку денного порядку, Президія УВКР ухвалила:

1. Звернутися до членських організацій української діаспори із закликом посилити взаємодію та співпрацю між собою та світовими надбудовами у відстоюванні інтересів світового українства.

2. Поборювати прояви розкольніцької діяльності й сепаратизму в середовищі громадських організацій української діаспори як такі, що працюють в інтересах «руського міра» й асиміляції українства.

Заслухавши і обговоривши інформацію Голови УВКР М. Ратушного про розробку Державної програми співпраці із закордонними українцями на 2017-2022 рр., члени Президії УВКР відзначають, що попередня Державна програма співпраці із закордонними українцями закінчилася ще 2014 року.

На жаль, ні Міністерство закордонних справ, ні Кабінет

міністрів, ні профільний комітет Верховної Ради України не ініціюють створення нового документа, який означив би державну політику України щодо закордонних українських громад та української громади в цілому.

Таким чином Президія УВКР ухвалила:

1. Керівництву УВКР звернутися до Президента України, Голови Верховної Ради України та Прем'єр-міністра України з ініціативою провести зустріч із делегацією УВКР щодо питання розробки нової Державної програми співпраці із закордонними українцями.

2. Громадським організаціям-членам УВКР розробити свої пропозиції до Державної програми співпраці із закордонними українцями.

Обговоривши інформацію Голови УВКР М. Ратушного про реалізацію плану заходів УВКР на 2017 рік, члени Президії УВКР відзначили, що заходами Голови УВКР М. Ратушного, членів Президії УВКР та симпатизантів УВКР були здійснені заходи щодо внесення до Державного бюджету України статті про фінансування заходів УВКР на 2017 рік. Це дало змогу повернути розміри фінансування заходів УВКР на тому рівні, як це було забезпечено три роки тому.

Президія ухвалила План заходів УВКР на 2017 рік та ухвалила відзначити особливу важливість заходів у межах виділеного фінансування на проведення Бізнес-Форуму української діаспори та відзначення 25-річчя з часу заснування УВКР.

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький, представив стан Союзу після парламентських виборів, які відбулися в Румунії 11 грудня 2016 р. і поінформував, що українці Румунії мають свого представника в Румунському Парламенті, представив головні проблеми, з якими стикається українська громада Румунії, проблеми які будуть порушені в травні в Києві перед представниками Уряду та Міністерства Закордонних Справ.

Також голова СуР представив план культурних заходів СуР на 2017 рік, стан українського навчання в Румунії, стан підручників для викладання української мови і т.д.

Заслухавши інформацію члена Президії УВКР, Голови Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т.Г. Шевченка Павла Мовчана щодо підтримки Українською Всесвітньою Координаційною Радою

законопроекту «Про українську державну мову», члени Президії УВКР відзначили, що наші західні сусіди, зокрема, деякі політичні кола в Угорщині, Польщі та Румунії виступили із погрозами опротестувати цей закон, якщо він буде офіційно прийнятий. Це є грубе втручання у внутрішні справи України і є неприпустимим.

Президія УВКР ухвалила:

1. Схвалити проект Закону «Про українську державну мову» і висловити свою підтримку відповідному Комітетові Верховної Ради України.

2. Підготувати Заяву УВКР з цього приводу та підготувати довідку про стан реального мовного забезпечення українців у вказаних державах з метою інформування державних органів України, зокрема МЗС та РНБО для захисту української державності.

Голова Союзу українців Румунії,
Депутат Микола-Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ

VII-й МІЖНАРОДНИЙ СИМПОЗИУМ: «РУМУНСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ВІДНОСИНИ. ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ» (26-27 лютого 2016, Сату Маре)

(Початок в н-р 8-9 2016 р.)

Союз українців Румунії від 1990 до 2015 рр. Досягнення за 25 років діяльності

Чисельність українського населення по повітах Румунії, де існують організації СУР. Всі повітові організації СУР діють в наших власних приміщеннях (домівках). В Тімішорі ми спорудили Український Будинок Культури та будинок для виховання і вдосконалення молоді. Декілька місцевих організацій діють у власних приміщеннях на Буковині, в містах Сірет й Радівці. На Мараморощині в місті Бая Маре й у комунах Русь-Поляни та Верхня Рівна. У Тіміському повіті – в місті Лугож.

Осередок повітової організації СУР Арад знаходиться в селі Тирнова, а Осередок повітової організації Ботошань – в селі Рогожешти. Повітова організація Мараморощини має Осередок в м. Сігету Мармаціей (Сігет).

Культурна діяльність СУР

СУР розгортає масштабну культурну діяльність. Кожного року повітові філії складають план культурної діяльності, який схвалений Радою СУР і опублікований в наших журналах. На основі цього плану та інших програм, Президія СУР складає фінансовий бюджет, який надсилає Уряду Румунії, на основі якого Уряд складає бюджет для нашої організації на наступний рік, тому що сама організація фінансово не може утримуватися. Кожного року Уряд Румунії виділяє СУР певну суму грошей, як, до речі, й іншим 18 національним меншинам, представлених в Парламенті Румунії.

Щодо плану культурних подій та проєктів СУР хочу згадати, що в 2015 році були заплановані біля 150 подій, з яких більше всіх були проведені. Треба згадати кілька найголовніших та наймасштабніших культурних подій, які розгортаються впродовж року.

На початку року, з нагоди зимових свят, між Різдом та Новим роком за старим стилем, у січні у місті Сігету Мармаціей Марамурського повіту, організується "Фестиваль колядок, зимових обрядів та звичаїв українців".

У лютому відзначаємо "День рідної мови" з різними культурно-виховними заходами.

У березні відзначаємо "Міжнародний жіночий день" під назвою „Роль українських жінок у збереженні національної ідентичності". 2014 року і наступного року Союз організував різні культурні

заходи з нагоди 200-річчя від дня народження національного поета Тараса Шевченка. З цієї нагоди були організовані прогульки до Києва й Канева, де відвідували музей та могилу поета.

Світовий Конгрес Українців нагородив голову СУР Степана Бучуту та голову повітової організації СУР – Тулча Дмитра Черненка ювілейною медаллю "200 років з дня народження Тараса Шевченка" за значний особистий внесок у популяризацію творчої спадщини та вшанування ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Румунії.

Українська Всесвітня Координаційна Рада нагородила знаменитих членів СУР ювілейною грамотою та вручила медаль "200 років з дня народження Тараса Шевченка".

У квітні і червні відбувається "Конкурс декламування української поезії", повітовий та національний етапи. У цей період проходять зустрічі з письменниками українського походження та презентації книг, виданих СУР.

У червні відзначаємо „Міжнародний день дитини", коли організуються конкурси поезії, музики і танцю.

У червні, зазвичай, у Сучавському повіті проходить Міжетнічний фестиваль «Співжиття». 2014 року відбувся ювілейний 20-й випуск.

Організуються також спортивні турніри для української молоді у Тіміському, Марамурському, Сучавському та Ботошанському повітах.

Влітку 2014 року в місті Тулча відбулась презентація документального фільму "Задунайська Січ" за участю гостей з Києва на чолі з письменником, українським діячем культури та Героєм України Іваном Драчем. Фільм був знятий відомим українським режисером Валентином Сперкачем.

У Великому Бичкові Марамурського повіту відбувся "Міжетнічний фестиваль пісні і танцю", а в Бухаресті – "Літературно-художній вечір".

У інших місцевостях країни, де проживають українці, мали місце також різні культурно-виховні події. Ми стараємось продовжувати культурно-виховні заходи у всіх місцевостях, де проживають українці.

Активну роль у збереженні культурної ідентичності відіграють українські вокальні й танцювальні гуртки з різних регіонів, які налічують понад 50 художніх колективів. Вони виступають на фестивалях, виставках, концертах та інших культурних заходах.

Почесний голова СУР
Степан БУЧУТА

Здійснення мовної політики в освіті, навчання мовами національних меншин в Румунії та вивчення цих мов

(Закінчення з попереднього числа)

Призи нагороджуються Міністерством освіти Румунії та Союзом українців Румунії, а також спонсорами, визначеними організаторами. За фінансовою підтримкою Союзу українців Румунії був відредагований зошит типу письма українською мовою для I-го і II –го класів, розроблений проф. Ельвірою Кодря, а також навчальний посібник для II –го класу, розроблений проф. Лючією Міжок та проф. Анкою Щтюбіяну і навчальний посібник з української мови для ліцейних класів, розроблений проф. Іваном Кідешуком.

Сьогодні і завтра є добра нагода в ході толерантної співпраці визначити важливі напрями поліпшення вивчення української мови та літератури у загальноосвітніх навчальних закладах із румунською мовою навчання та шляхи їх реалізації.

Забезпечення мовних прав осіб, що належать до національних меншин, і сприяння захисту їхніх мов не означає, що це перешкоджає вивченню державної (офіційної) мови, а, навпаки, сприяє збереженню в Румунії мовнокультурного розмаїття.

В цілому створення сприятливих умов для духовно-культурного розвитку української національності процес тривалий за часом, вимагає постійних зусиль, диференційного підходу, значних матеріальних ресурсів, врахування балансу національних інтересів різних етносів.

Ельвіра КОДРЯ,
радник у Міністерстві національного
виховання та досліджень Румунії

Володимир АНТОФІЙЧУК

"...А ЖУРНАЛІСТИКА – ЦЕ ПРОФЕСІЯ"*(Думки про публіцистичну діяльність Михайла Михайлюка)*

Назви публіцистичних книг Михайла Михайлюка – "45 років з українським пером" і "Газетярські штрихи" – утворюють своєрідний міні-текст, який через ключові поняття чітко співвідноситься із макро-текстом, органічно вписуючись у його структуру й акцентовано орієнтуючи читача на сприйняття їх основної змістової концепції. Першою назвою автор свідомо надав своїй книжці виразного національного забарвлення, пройнявшись нестримним бажанням якомога повніше розповісти про найзлободенніше, що наповнює життя українців як на теренах України, так і за її межами. Назвою другої книжки акцентовано вибірковість журналістських публікацій Михайла Михайлюка, які склали лише незначну частку від великого цілого.

У процесі упорядкування збірників публіцистики Михайло Михайлюк опинився перед проблемою систематизації і відбору статей. Врешті принцип селекції виявився дещо несподіваним – із величезного масиву публікацій, що накопичився за понад півстолітній період журналістської праці, він відібрав тільки те, що було надруковане без "ідеологічних утисків", без втручання цензури. Крім того, упорядник залишив поза увагою суто інформативні матеріали, позбавлені публіцистичного спрямування і чіткої авторської позиції, віддавши перевагу тим, які порушують важливі суспільно-політичні проблеми. Не можна сказати, що такий підхід повністю задовольнив автора. "Зважившись скласти збірник публіцистики, – згодом пояснював він, – переді мною стояв вибір: звідки почати, що включити до нього, як вмотивувати його появу. Найперше я виходив з міркування, що українська преса на теренах Румунії має свою особливість: вона, навіть в умовах тоталітарного режиму, висвітлювала, хоча далеко неповно, життя українців. Тому може послужити джерелом інформації для дослідників історії української громади". Отже, публіцист усвідомлює важливість і своїх "дореволюційних" публікацій, тому має намір повернутися до їх селекції, щоби на цій основі скласти відповідну антологію. Адже в цілому публіцистика Михайла Михайлюка – як своєрідне мистецьке явище в певному інформаційному просторі – так чи інакше причетна до творення у специфічній формі історії конкретної групи соціуму, висвітлення різних сторін політичного і громадсько-культурного буття суспільства. Не випадково ж і сам автор, вказуючи на мету формування одного із збірників, відзначив: "Важу не так на зацікавленість читачів, як на дослідників нової історії української громади Румунії в умовах свободи і демократії". Бо ж чи може рухатися народ вперед, не знаючи своєї історії, не осмисливши помилок і не намітивши в такий спосіб правильного курсу? Чи має значення історія української громади в Румунії для історії самої України? Чи може та громада вижити в складних умовах глобалізаційних процесів сьогодення, зберігши свою національну ідентичність? Відповіді на ці питання цілком прогнозовані, і так чи інакше вони легко вловлюються в підтексті кожної статті обох збірників.

Книги публіцистики Михайла Михайлюка, що налічують відповідно 344 і 508 сторінок, упорядковано за хронологічним і жанрово-тематичним принципами. Структурно і концептуально вони майже збігаються, на що вказують розділи з однаковими назвами: "Інтерв'ю", "СУР і проблеми української громади", "Репортажі", "Коментарі. Полеміка". Однак перший із них виокремлює спеціальний розділ, у якому актуалізується проблема національної приналежності гуцулів, позаяк після революції 1989 р. деякі журналісти і науковці намагалися представити їх не як корінних українців, а як окрему етнічну групу, що нібито вирізняється тільки її власною мовою і культурою. Друга ж книга відкривається розділом, низка статей якого подає двадцятип'ятилітню історію Союзу Українців Румунії, тобто йдеться про "народження, становлення і діяльність організації національного рівня, яка покликана згуртувати українську громаду з прицілом на збереження і розвиток її культурного життя, традицій, звичаїв, зростання національної свідомості українського народу".

Проблемно-тематичне наповнення публіцистики Михайла Михайлюка актуальне, як ніколи. Сьогодні, в часи відстоювання української державності, пройти шляхом української національної

меншини в Румунії, звернутися до її значних досягнень і очевидних невдач, показових успіхів і прикрих помилок, оптимістичних перспектив і сумних прогнозів означає зачерпнути досвіду з джерел мудрої історії. Адже автор не лише сформував збірники зі своїх праць на конкретну тему, а й вистелив перед читачем повністю значного часового відрізка, історії тернистого шляху української спільноти, близьких йому по крові людей. Кожен фрагмент публіцистичних книг Михайла Михайлюка виявляє чітку позицію автора, висновує логіку спостережень і водночас, що особливо важливо, відкриває читачеві широкий простір для формування власної думки.

Публіцистичний талант Михайла Михайлюка виявляється у високій загальній ерудиції, принциповій оцінці явищ, унікальному вмінні вести полеміку, твердій переконливості аргументів, експресивності і точності вислову. Особливу привабливість викликає неухильне дотримання ним, публіцистом, усіх журналістських чеснот, тонке використання засобів гострої іронії і сарказму, надто ж, коли йдеться про порушення опонентами норм моралі і професійної етики.

Публіцистика Михайла Михайлюка зав'язана на проблемі національного буття української спільноти Румунії, адже писати для українців і про українців – це його внутрішнє покликання і професійний обов'язок, про що вже не раз мовилося. Журналістські виступи Михайла Михайлюка об'єднані своєрідним проблемно-тематичним кодом – концептом Україна і похідними від нього українці, українство, українськість. Вони виступають константами смислового навантаження, довкола яких концентруються роздуми про проблеми національного буття в Україні і поза її межами з погляду різночасових вимірів – минулого, сучасного і майбутнього.

Минуле української громади Румунії (середина 1950-их – кінець 1980-х рр.) в журналістських матеріалах Михайла Михайлюка постає в мінорних тонах, спричинених політичними утисками комуністичної влади. З почуттям гострого душевного болю пише публіцист, як в середині 1950-их років у Румунії розпочалися переслідування за так званий український націоналізм. З приходом до влади Ніколае Чаушеску журналістам української газети "Новий вік" "дедалі частіше й частіше заборонялося писати про українські справи, проблеми нашої національної громади". Власне, писати можна було, але під ідеологічну диктовку, приблизно так: "мовляв, у такому-то селі пліч-о-пліч з румунами живуть і сумлінно працюють українці (дарма, що село масово заселене саме ними, а румунів лише двоє-троє при керівництві)". За таких умов газета "Новий вік" поступово позбавлялася можливості "виступити на захист українців, поставлених в умови денаціоналізації. У ЦК Компартії Румунії в секторі преси сиділи люди, які займалися спеціально пресою національностей і говорили нам: про оте пишеть, а про те не треба"б.

Бібліографія

- 1 Михайлюк М. 45 років з українським пером: Публіцистика/Михайло Михайлюк. – Бухарест: Вид-во "RCR Editorial", 2009. – С. 5.
- 2 Там само, с. 6.
- 3 Михайлюк М. Газетярські штрихи/Михайло Михайлюк. – Бухарест: Вид-во "RCR Editorial", 2015. – С. 6.
- 4 "Там голос твій ніколи не лукавив..."/Літературна Україна. – 1990. – 19 лип. – С. 7.
- 5 Там само.
- 6 Там само.

Михайло МИХАЙЛЮК

Світовий Конгрес Українців

Ukrainian World Congress

31 січня 2017 р.

Шановному пану Миколі Мирославу Петрецькому
Голові Союзу українців Румунії
Шановним членам Президії
Союзу українців Румунії
Бухарест, Румунія
ur.secretariat@gmail.com

Шановний пане Голово!**Шановні члени Президії Союзу українців Румунії!**

Щиро вітаю Вас з перемогою на виборах 11 грудня 2016 р., під час яких Союз українців Румунії набрав достатньо голосів та в такий спосіб отримав право мати свого представника в Румунському Парламенті, яким став Голова Союзу українців Румунії пан Микола Мирослав Петрецький.

Тішуся, що зміг долучитися до підтримки Союзу українців Румунії під час своєї подорожі до Румунії 24-25 листопада 2016 р., та разом з усією мережею українських громад Світового Конгресу Українців радію перемозі Союзу українців Румунії на виборах до Парламенту Румунії.

Запевняю Вас, що Світовий Конгрес Українців і далі буде дбати за інтереси Союзу українців Румунії на користь всієї української громади, а також бажаю Проводу, його Голові і новообраному народному депутату Румунії пану Миколі Мирославу Петрецькому, а також усьому членству Союзу українців Румунії Божого благословіння та подальших великих успіхів для добра Вашої української громади, держави Вашого проживання та нашої спільної духовної Батьківщини – України.

З повагою,
СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ
Евген Чолій
Президент

(Світовий Конгрес Українців) SKU є міжнародною координаційною надбудовою українських громад у діаспорі, що представляє інтереси понад 20 мільйонів українців. SKU має мережу складових організацій та зв'язків з українцями у 53 країнах. Заснований у 1967 р., SKU в 2003 р. був визнаний Економічною та соціальною радою Організації Об'єднаних Націй як неурядова організація зі спеціальним консультативним статусом.

TORONTO – KYIV – BRUSSELS

Іван КОВАЧ

ОДНОТОМНОЮ ВІРОЮ

Не збагачую вас
нічим, хіба серцем й любов'ю,
може, нестерпними, німими
тими метафорами смерті.

Я вас, як любив дотепера,
я вам скажу, де початок,
де крапка. Де широчить довір'я,
та не скажу вам, де живе недовір'я.

Все одно, ми є тут
однотомною вірою,
ми лише тут, де
немає довір'я.

Ми ж бо одні, ключові,
одновірні,
ми ж бо одні, мовби звір,
що бажають стовір'я.

Ми ж бо одні, лише ті,
які знають, де утроба в собі,
де й чому ми в світах
розійшлись глухом-вірою.

Все одно, ми не зайшли,
ми та дійсність,
немовби завчасна,
віє знову прекрасністю.

Ми ж бо ті, незайшли,
а лиш ті, які вічно вовічні,
які вічно свою не дадуть,
свою грішну спокійність...

Михайло ВОЛОЩУК**НЕБЕСНИЙ ОТЧЕ!**
(Молитва)

Припав перед тобою на коліна,
Небесний Отче, Боже осяйний,
З благанням щирим! – як уся країна
Страждає, як страждав твій Син Святий.

Благаю тебе, Отче, вічний нині,
Скажи всім тим, що діють лише зло,
Щоб зрозуміли в нашій батьківщині,
Що в гулі не здобути мож добро.

Дивись, що відбувається в Столиці
Румунії, утомленій снігами,
Де не побачиш ні малої птиці
Через гучні й фальшиві крики.

Дивись, що діють нині демонстранти,
Як піднімають злобні кулаки,
Стають, як в бої окупанти,
Бажаючи розбити уряд на грудки.

Бажають новий уряд встановити,
А той, що вибрав так, як слід, народ,
Бажають наріканням розгромити
Й Румунії принести лише шкод.

Їх справжній уряд не интересує,
Який старається у кожні дні
Допомогти і тому, що ночує
Не в теплій хаті, в бідному селі.

Старається допомогти найскоро
Пенсіонерам, всім викладачам,
Всім тим, що тисне їх біда суворо,
І слабосилим, вченим, лікарям.

А тут вже появилися і пуга
На демонстраціях дуже гучних,
Й ось, як піднялась небажана плуга
І блуд, який веде всіх, як сліпих.

Веде їх не до людського єднання,
Не до спокою й не до тишини,
Веде їх, де немає сподівання,
Там, де не мож ніяк добро знайти.

З ненавистю не мож ніщо здобути,
Хіба лиш царство злоби і гріхів,
Де не можна слова доброго почути
Й добром порадувати земляків.

З криком і гулом не дійдуть нікуди,
О, Господи, все це їм проясни,
Щоб мали на увазі всі ці люди,
Що злобою до щастя не дійти.

Благаю тебе, Боже вічний, нині
Премудрості дай їм на все життя,
Щоб жили всі в Румунії єдині
В єднанні, як живуть ті небеса...

Щоб всі румуни й меншості сяли,
В міцній любові, в правді осяйній;
Щоби конфліктів в краї не шукали,
Щоб підпалити клуні ворожні.

Дай, Господи, всім ясно зрозуміти,
Що тільки єдність вище блуд і гріх,
Що з нею, тільки з нею нам зрадіти
Й дійти до щастя, до добра і втіх.

Я лише це Тебе в цей час благаю,
Бо хочу, щоб Румунія цвіла,
Щоб виглядала, як сіяння раю,
Як Твоя вічність і краса Твоя.

Ілюстрації
Василя СОКОЛЮКА

ДАЛІ ПРО НАШИХ ВИПУСКНИКІВ

Продовжую писати про нашу молодь, котра навчалась у Вищому педагогічному закладі ім. Осипа Маковея в Чернівцях. Щиросердечно дякую редакційному колективу, п. І. Ковачу п. головному редактору часопису «Вільне слово», – в якому була надрукована перша стаття про випускників серії 1990-1994 рр. з метою дізнатись, що всі першої групи працюють учителями, за професією, яку здобули у Чернівецькому педзакладі, групи, що була затверджена Міністерством виховання Румунії. Так що всілякі коментарії, що лідери Сучавської організації СУР направляють до різних учбових закладів України, звідки після чотирьох років повертаються додому із дипломами безробітних – неправда. Після 22 років наші випускники не були ані хвилинку безробітними. То були різні перешкоди, завади учням та їх батькам.

Ще хочу пояснити, що наші діти вчилися поряд з учнями України, котрі до цього закладу для підготовки учителів і спе-

і поїхав з ними до Чернівців. Був у авдієнції у п. І. Філіпчука - в генеральній обласній дільниці з навчання, який простудіював документацію, а я йому розказав, що учні з ізольованих сіл, без сприятливих умов, бажали б вчитися далі. В кінці нам дозволив прийти до Чернівців із дітьми через два дні. Також я був у директора гуртожитку, де прожили наші діти чотири роки.

Ця група була дуже щаслива, бо скрізь, як каже румун, – все рухнулось, немов на колесах.

В гуртожитку учні мали прекрасні умови, так, як у новому студентському приміщенні – по двоє в кімнаті, а ще й клуб, телевізор, декотрі у кімнатах мали навіть холодильники.

Після закінчення інституту всі здали в Бухарестському педагогічному лицейі екзамені із історії та географії Румунії, якщо в Чернівцях не були в аналітичній програмі. Майже всі здали тестування. Одні закінчили вищу освіту – факультет з виховання, а на підставі конкурсів стали штатними учителями.

З цієї групи не працює в школі тільки Гафенку Аліна, котра покинула свою штатну роботу учителя і разом з чоловіком поїхали на заробітки в Італію, а Михайло Збирча став офіцером в румунській поліції.

А тепер коротенько розкажу про двох випускників із наших буковинських хребтів.

Михайло Збирча з Верхньої Бродини, що адміністративно належить до громади Извоареле Сучевей. Після повернення із Чернівців здає іспити до Академії Поліції ім. А. Й. Кузи в Бухаресті. В той час в цьому закладі 14 (чотирнадцять) кандидатів конкурували на одне місце, і наш Михайло поступив. Конкуренція страшна – 14 на 1, крім спортивних, дуже вимогливих проб, йшли іспити із Історії Румунії, іноземна мова, румунська мова. Без ніяких медитацій та іншої допомоги Збирча Михайло закінчив Академію Поліції. Тепер працює комісарем у Румунській поліції. Лише не знаю, чи в повітовій, чи муніципальній поліції в повіті Бистриця-Несеуд. Це справжня наполеглива людина, бо історії в Чернівцях зовсім не вчився, а румунської мови лише 1-2 години тижнево.

ціалістів для I-IV кл. поступали тільки випускники середньої школи (в той час середню школу закінчували випускники X-ого класу).

Різниця між нашими учнями і учнями України була два роки. І в цих умовах наші діти старалися, їм допомагали і вчителі педінституту, і все закінчилося нормально.

Тепер представляю групу учнів періоду 1992-1996 років. Це: (починаючи зліва-направо, на ногах – 6, другий ряд - 5):

1. Гафенку Аліна з с. Негостина – в Італії із чоловіком.

2. Маскалюк Віолета – Марицея – учителька.

3. Мадяр Мар'яна із Верхньої Рівни – тепер добродійка отця М. Мадяра родом із В. Рівни, пароха православної церкви із храмом Ап. Петра і Павла м. Сучави (це українська православна церква). Добродійка Мар'яна – вихователька в м. Сучава.

5. Збирча Михайло – с. Верхня Бродина, громада Извоареле Сучевей, тепер офіцер румунської поліції.

6. Магорка Анішоара із Балківців – вихователька.

На фото зліва-направо

1. Робчук Міхаєла – із Марицеї, учителька.
2. Влад Анамарія – із Ульми, вчителька.
3. Чобан Віоріка, – Русь-Молдовиця – вихователька.
4. Ріщук Ніколета – Негостина, вихователька.
5. Сердинчук Рамона – Негостина, вихователька.

Цю групу я склав, бо покійний Юрій Лукан, тодішній інспектор в Міністерстві виховання, вже і з дозволом міністерства, вислав дві групи у 1990 і 1991 рр., і, як казав покійний: «Як ще прибуду із цією третьою групою, то мене викинуть за всі порogi! У цій ситуації ми спробували відправити дітей до Чернівецького інституту через Сучавську організацію СУР. Як перший заступник Повітової організації СУР, я взяв документи

Інша випускниця – це колишня моя колега по роботі Анамарія Влад із нашої громади – Ульма. Закінчила факультет з виховання в Сучавському університеті. Тому три роки успішно здала тестування для I ступення. Одержала максимальну оцінку. Має двоє дітей: Лука – учень в XI кл. військового лицейу ім. Штефана Великого в Кимпулунг Молдовенеск, а дівчина – учениця VIII кл. Гімназійної школи с. Ульма. Анамарія знаменита господиня.

Про кожного маю повні інформації, але не вмістяться ні на дві сторінки часопису. Головне, що наші діти навчилися прекрасних методів щодо відношення учителя до дітей з метою здобуття позитивних результатів у навчанні і вихованні і, запевнюю наших читачів, що випускники Педінституту ім. Осипа Маковея із Чернівців здобули і закріпили педагогічні методи в процесі навчання. Це вони доказали в щоденній діяльності, присвяченій вихованню молодого покоління.

Браво цим випускникам!

Браво учительському колективу Чернівецького педінституту!

Дякуємо за ваше уміння, старанність, зусилля і наполегливість в щоденному труді у вихованні молодого покоління.

Юрій ЧИГА

«Ми — на Празник Рождества...»

У той час, коли для більшості жителів країни Різдво давно минуло, для нас, більш десятків тисяч українців з Марамурешу, Буковини та інших повітів Румунії, тільки почався сезон зимових свят. Ми відзначаємо зимові свята (Різдво, Новий Рік, Водохрещу) за Юліанським календарем. Можна сказати, що у нас, в українців Румунії, старі традиції закріплені обрядами та звичаями.

Зазначимо, що одне з найважливіших – це духовний сенс святвечірніх страв. Тому на Святвечір у кожному домі готують 12 пісних страв, в яких знаходимо, наприклад: сухі гриби, приготвлені з капустиним соком, квасоля сушена, приготвлена з часником, квашена капуста полентой з картоплею, голубці з грибами, галушки з горіхами, погачі, сухі сливи та інші. Ці 12 страв символізують 12 місяців року і 12 апостолів Господа.

Напередодні Різдва діти починають колядувати, а дорослі йдуть тільки після опівноччя колядувати один до одного і прославляти, віддаючи честь і повагу Новонародженому Сину протягом трьох днів. Ми називаємо це першим, другим і третім днями Різдва. Звичайно, Різдво Христове не тільки свято християнське, де знаходимо різні традиції, як: Літіє, Церковна літургія, Коляда – театральний аматорський гурток, який щороку ставить п'єсу "Різдвяний Вертеп", п'єсу, яку виконують 12 персонажів – 2 Ангели, Чиста душа, 3 Царі, 4 Пастирі, Дідо і Жид.

Також включений ряд дохристиянських традицій, які походять від того періоду, коли древні слов'яни були ще язичниками. Наприклад, у селі Верхня Рона (повіт Марамуреш) існує „Парад жидів“, де молоді хлопці одягають маски різних персонажів, як: чорт, юлішка, наречена, поліцейський, смерть, відьма та інші. По полудню в ці святкові дні розважають та веселять людей „на параді“. Старші люди в селі говорять, що „цей парад жидів робиться для того, щоб проганяти злих духів із села“.

Після святкування трьох днів Рождества Христового в українців Румунії існує традиція. Головна ідея полягає в щорічному святкуванні Фестивалю Колядок та Зимових Обрядів Українців Румунії, який проводить повітова Організація Марамуреш Союзу українців Румунії вже 24 роки. Фестиваль, в якому цього року брали участь групи колядників з України: Київ, Івано-Франківськ, Верховина; Угорщина, Будапешт, з Румунії: Ботошань, Сучава, Тульча, Тіміш, Клуж, Сату-Маре, Караш-Северін і Марамориш: Вишавська Долина, Бистрий, Кривий, Рускова, Русь-Поляни, Верхня Рона, Кричунів, Луг над Тисою, Великий Бичків, Ремети, Коштель, Сігету-Мармації та Красний. Користуючись нагодою, вітаємо Комітет повітової Організації Марамуреш СУР за прекрасно організований Фестиваль і сподіваємось, що наступного року – 25 річниця – буде ще кращою.

Маю надію, що українська молодь Румунії буде і надалі зберігати та цінувати свої традиції, так, як це зберігали наші діди та прадіди.

Лівіу РОМАНЮК,
голова МОСУР

У Клузі пройшло святкування українцями зимових свят

З-поміж багатьох сучасних свят для багатьох найулюбленішими є зимові. Можливо, через їхню протяжність (від Нового Року (31 грудня) і аж до Водохрещі (19 січня), ми дуже насичені традиційними новорічними обрядами. Можливо, тому що обіцяють зустріч із чимось таємничим, дають надію, що прийдешній час буде кращим, ніж минулий.

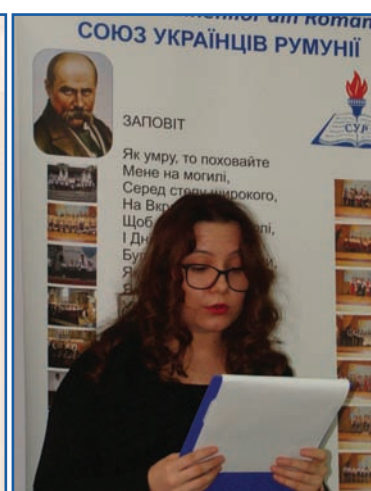
Першим на зустрічі вступне слово висловив голова місцевої повітової організації Союзу українців Румунії пан доктор-лектор Іван Гербіль. Пан депутат Микола-Мирослав Петрецький, голова СУР, депутат Парламенту Румунії, привітав зі святами всіх присутніх та подякував організаторам за запрошення. Він також високо оцінив рівень Клузівських зустрічей і поділився з присутніми планами про залучення до цих зустрічей членів сусідніх повітових організацій СУР.

Перша доповідь – «Цікаві факти про святкування Різдва Христового», – зачитана паном І.Гербілем, стала короткою і цікавою екскурсією в історію українського святкування відомих і важливих зимових свят.

Робота пані Мотрі Крамар «Українська новорічна обрядовість: «Щедрий вечір, Коза, Маланка і традиційні щедрівки» стала продовженням і доповненням попередньої.

Наступні два реферати мали темою Водохрещя: «Водохрещя. Значення і християнські традиції» Михайла Боднарюка та «Історія і традиції Водохрещя» Серйожі-Івана Грінь. Перший автор звернув увагу на церковному трактуванні цього свята – його походження, історія та звичаї. Другий – підкреслив народні звичаї та обряди пов'язані з підготовкою та проведенням Йордана, їх різноманіття та значення.

Підсумовуючим став виступ пана замісника декана Доріна-Іоана Кіра: «Зимове сонцестояння – значення, зміст, місткість». Сам автор назвав свою роботу швидше розду-

мами. Від огляду усіх найвідоміших людству божеств, які народилися у період зимового сонцестояння, автор перейшов до однієї з головних ідей християнства – освітлення, особисте зростання і розвиток: де його шукати і для чого. А завершив пан доктор-лектор оптимістично – світло сильніше темряви.

Наш захід продовжувався вже у довільному форматі – гарний настрій, музика, пісні, розмови, застілля. Ми, українці, просто собі не уявляємо свят без розваг. Як і не уявляємо Різдва без куті чи колядування, Нового Року без засівання, а Водохрещі без щедрювання.

Ольга СЕНИШИН

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЗБІРКИ П'ЕС «ТЕАТР» МИХАЙЛА-ГАФІЇ ТРАЙСТИ

Учетвер, 26 січня, в Слетінянському театрі ім. Єуджена Йонеску була презентована перша збірка п'єс українського драматурга Михайла-Гафії Трайсти під назвою «Театр». Місцем презентації був обраний театр, на сцені якого були зіграні всі п'єси автора.

До збірки увійшли наступні драматичні твори, перекладені самим автором на румунську мову: «Коханки з марамороськими очима», «Женихи Амалтеї», «Чудотворний портрет» та п'єса для дітей «Лист з Африки».

Ще з ранку, о десятій годині, місцевий телеканал OLT TV SLATINA запросив автора на телепередачу «Поезія політики», ведучим якої – відомий журналіст і поет Думітру Сергіс. Протягом двох годин Михайло-Гафія Трайста розказав про свою творчість та про українську літературу Румунії.

На презентації, яка почалась з п'ятої години після обіду, були присутні місцеві інтелектуали, представники мерії та префектури, учні ліцеїв і студенти.

(Продовження на 13 стор.)
Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

ВІТАЄМО ПАНА ІВАНА ЛІБЕРА З 85-РІЧНИМ ЮВІЛЕЄМ!

Завжди ювілярів вітають гарними, найкращими словами, бажаючи їм здоров'я, довголіття. Маємо і ми щирі побажання нашому шановному п. Івану Ліберу з нагоди його 85-річчя. Приєднуюсь і до таких поздоровлень разом із членами хору «Голос українців», направлених його керівнику, професору, композитору, фольклористу, голові Караїсеверінської організації СУР, першому заступнику голови СУР із сердечним вітанням до Вас, зі щирою повагою і честю. Мені приємно згадати і писати про таких добрих, працюючих, чудових людей, жителів мого рідного села Копашиль.

Всім нашим українцям відомо: І. Лібер уродженець Марамороського краю с. Русково, який запустив міцне коріння в Банатському краї, куди його доля привела вже більше 60 років, в село Копашиль, вчителювати. А після закінчення вищих студій в Консерваторії та крім школи, він віддався музичній праці. Так його вся невтомна праця і шкільна та музична діяльність і творчість стали дуже поширеними з метою збереження української народної пісні. Ці старання завершення збірниками пісень:

- Українська пісня для дітей I-VIII класів;
- Антологія «Зелена Ліщина»;
- Антологій українських пісень «Черешневий цвіт»;
- Збірник «Ой у полі три криниченьки»;
- Збірник «Пісні українців Банату»;
- Збірник «Пісні для дітей «Дзень-дзелень».

Далі, хто знає, може і п. І. Лібер зробить сюрприз для нас і швидко появиться новий збірник пісень, або що-небудь інше...

Все згадати і описати про І. Лібера не так легко. Всю його працю, таку людину можна числити між такими особами, що мають велику цінність, велике значення в культурному житті, в музичній галузі, а ще, до того, він людина, яка була щаслива в своїм сімейному житті, як батько дітей, гарний приклад для всіх.

В музичній діяльності в Банаті відкрив ворота для української пісні, яка його оживляє і помагає бути такою енергійною людиною, він збагативши тут музичну культуру.

85-річчя – це вік поважний, бо коли вбимовляємо, або читаємо такі цифри, то перед нашими очима бачимо особи з мудрими словами, бо Ваші слова п. професоре, завжди впливають заспокійливо на всіх. Пригортаєте всіх членів свого колективу теплими словами, люскавою усмішкою.

Хочеться знову побажати Вам міцного здоров'я та довголіття, творчого натхнення, легких днів разом із своєю родиною, друзями у колі наших українців.

Щиросердечне «На многая літ»!

Анна БЕРЕГІЙ

ГОЛОВНОМУ РЕДАКТОРУ «ВІЛЬНОГО СЛОВА» ІВАНУ КОВАЧУ

Шановний Іване,

Прошу тебе надрукувати у вашому часописі кілька слів про випускників українського відділення Середньої школи ім. Філімона Сербу (тепер Лицей ім. Драгоша Воде) міста Сігет, які закінчили її в 1962 році.

Пропоную колишнім моїм колегам відсвяткувати 55-ту річницю від закінчення школи, тому що на випускних наших «сонетах» написано, що зустрінемося в першу неділю місяця липня 1972 року.

Але ж, тому що ми на другій зустрічі 1982 року не встановили конкретної слідуючої зустрічі, оскільки бракувало більше наших колег, тому прийшлося мені спробувати скликати ще раз моїх колег на цьогорічну зустріч.

А тому що я не маю жодних даних про наших колег, бажав би, якщо є можливість, повідомити їх і скликати через наш український часопис.

Прошу моїх колег, щоб відгукнулися на моє прохання і сказали, чи бажають нашої зустрічі поточного 2017-ого року в місті Сігеті.

Шановні колеги, прошу вас надіслати ваші пропозиції на мою адресу до міста Бая Маре (Baia Mare, Bul. Independenței, Nr. 26, ap. 85, Organizația Uniunii Ucrainenilor din România), або на електронну пошту (Bucicutastefan@yahoo.com), телефон/факс – 026214455), мобільний 0745239077, чи до редакції «Вільного слова».

Нижче подаю перелік наших колег, одні з них уже покійні, хай буде їм земля пухом: Арделян Василь, Бойчук Юра, Бучута Штефан, Чепелюк Микола, Чубіка Петро, Кушнір Василь, Горчинська Марія, Гаврилець Іван, Гера Микола, Гринюк Василина, Моханець Анна, Марфіч Марія, Марфіч Михайло, Матуз Якоб, Пергінський Василь, Робчук Ольга, Роман Михайло, Семенюк Юра, Шмуляк Марія, Шофінець Андрій, Трайста Василь.

До зустрічі, шановні колеги!

Степан БУЧУТА

ВІДЙШЛА В КРАЦІ СВІТИ –
АННА ГЕРЛАН!

НАШІ СПІВЧУТТЯ ПЕРЕДАЄМО ПАНІ
МАРІЇ АЛБІЧУК, ЇЇ СЕСТРИ, БАТЬКОВІ ТА
РІДНИМ З ПРИВОДУ СМЕРТІ МАТЕРІ, БАБУ-
СИ!

ХАЙ З БОГОМ СПОЧИВАЄ І ХАЙ БУДЕ
ПОКІЙНІЙ КРИЧУНІВСЬКА ЗЕМЛЯ ПУХОМ!
ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ!

«ВС»

**ВІДІЙШОВ ДО БОЖОЇ ВІЧНОСТІ
НА 73-ОМУ РОЦІ ЖИТТЯ
СВ.П. ІВАН ЩЕРБАН
(1944-2017)**

Українська громада села Кричунів, Мараморощина, перенесла болісну втрату відданого сина, люблячого батька, мужа, дідуся, активного багатолітнього голову місцевої організації СУР, учителя, виховавши не одну генерацію учнів, він відійшовши до Божої Вічності

на 73-ому році життя, Івана ЩЕРБАНА.

Союз українців Румунії взяв участь на похороні, попрощавшись і віддавши свою повагу засмученій родині, відправивши покійного в останню дорогу до кращого потойбіччя!

Хай буде покійному легкий упокій у рідній землі, яку любив над усе!

Висловлюємо родині Покійного щирі і глибокі співчуття!

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Покладаємо вінок квітів на Його могилу!

**Микола-Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ,
Голова СУР,
Депутат Румунського Парламенту**

СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОМУ!

З жалем у душі повідомляємо, що на 73-ому році життя відійшов від нас добрий українець, активний член і довголітній голова місцевої організації СУР Кричунів, Мараморощина, учитель ІВАН ЩЕРБАН!

В останню дорогу прийшли відправити покійного колеги, друзі, рідні, члени Марамороської організації СУР.

Передаємо щирі співчуття дружині, дітям, внукам, які втратили доброго, люблячого мужа, батька, дідуся!

Хай з Богом спочиває!

СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОМУ!

**Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ,
Голова Марамороської організації СУР**

**ПІШОВ У ПОТОЙБІЧЧЯ
АКТИВІСТ СУР
ІВАН ЩЕРБАН
(1944-2017)**

Цим шляхом передаємо щирі співчуття засмученій сім'ї села Кричунів з повіту Марамуреш в цю нездолену пору, коли вона розлучається з дорогим їй мужем, батьком та дідусям ЯНОШЕМ (ІВАНОМ) ЩЕРБАНОМ.

Сумна вістка про відхід з-між нас у вічність доброго нашого колеги і друга глибоко засмутила нас. За все, що він здійснив для нашої спільноти як учитель та активіст на культурній ниві завдячуємо йому незабуттям і вічною вдячністю.

Хай з Богом спочиває у мирі і тиші!

Нехай земля йому буде пухом!

**Штефан БУЧУТА,
Почесний голова СУР**

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЗБІРКИ П'ЄС «ТЕАТР» МИХАЙЛА-ГАФІЇ ТРАЙСТИ

(Закінчення. Поч. на 9 стор.)

Збірку драматичних творів представили доктори філології – викладачі румунської мови Чечілія Романюк та Константін Войнеску, директор Муніципальної бібліотеки проф. д-р Ліліана Гіце-Боян, директор театру ім. Єуджена Йонеску, драматург Джордже Смарандаке та згаданий вище Думітру Сергіє.

На закінченні презентації виступила група поп-рок Алутус.

Бажаємо від усього серця Михайлові-Гафії Трайсті подальших успіхів на літературній ниві!
ГОРДИМОСЯ ним!

КОНФЕРЕНЦІЯ ЖІНОЧОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СУР У САТУ МАРЕ

На запрошення генерального секретаря СУР пані Люби Горват, голови Комісії соціальних і родинних питань та голови Сатумарської повітової організації СУР, українські жінки, члени комітету Жіночої організації прибули до Сату Марє. Були запрошені і члени Комісії із соціальних і родинних питань, в якій беруть участь і чоловіки, голови обласних організацій, і не тільки.

Пообіді 17 лютого 2017 р. до Сату Марє приїхали делегації із Марамориша, Бухареста, Караш-Северіна, Клужу, Сучави і Тульчі. Гості були дуже гарно прийняті головою СУР Сату Марє п. Любою Горват та членами комітету. А всі делегати зустрілися за вечірнім столом. Це була чудова зустріч, друга цього року, після «Українських зимових обрядів» в Сігеу-Мармаціей. На жаль, із об'єктивних причин не міг бути присутнім наш голова СУР Микола М. Петрецький, депутат Парламенту Румунії від СУР, який надає багато уваги праці як Жіночій організації, так і Молодіжній організації СУР.

У суботу, 18 лютого 2017 р., почалась Конференція. Пані Люба Горват оголосила тему зустрічі і запросила до президії пані Ледію Співалюк, голову Жіночої організації і пані Марію Чубіку, секретаря Жіночої організації СУР.

У залі були присутні члени комітетів обох комісій. Була встановлена програма дня і теми Конференції.

1. Проект «Регламенту Жіночої організації СУР».
2. План культурно-освітніх заходів Жіночої організації на 2017 р.
3. Проект «Регламенту Комісії з соціальних та родинних питань».
4. Обговорення.

Ледія Співалюк, голова Жіночої організації, прочитала спочатку

проект «Регламенту Жіночої організації», а опісля його обговорення і проекти «Плану культурно-освітніх заходів Жіночої організації СУР на 2017 р. Обговорення було бурхливе. І що цікаво, що у обговоренні «Регламенту Жіночої організації» голоснішими були чоловіки, аніж жінки. Вони були дуже уважні, щоб цей «Регламент» не переступив ні в чому «Статут» СУР.

Після обговорення як проекту «Регламенту» (із доповненням), так і проекту «Плану культурно-освітніх заходів Жіночої організації на 2017 р. були односолосно підтримані.

Люба Горват прочитала проект «Регламенту» Комісії соціальних та родинних питань. І тут обговорення були серйозними. Поставилася проблема, як добути гроші, щоб допомогти українським бідним сім'ям, тому що Союз немає на це грошей у регламенті. А треба все робити легально. Складна ситуація є в сім'ях українців, що живуть у Дельті Дунаю повіту Тульчі. Були різні пропозиції, побачимо, які з них здійснимі. І цей проект був схвалений односолосно. (В кінці почесний голова СУР Степан Бучута подарував від чоловіків букет квітів пані Любі Горват за її старанність та організацію заходу. Я думаю, що і Ледія Співалюк не відказалась була в квіта... а вже ті інші жінки, присутні на Конференції, одержать точно хоч по одній квітці від своїх чоловіків на 8 Березня.

На закінченні пані Ледія Співалюк побажала всім жінкам з нагоди приходу їх св'ята багато здоров'я, щастя і успіхів у їх діяльності. А я побажала всім гарної весни і чудових квітів у ній.

Після обіду частина гостей виїхала додому, а частина пішла в екскурсію в Україну. Ця Конференція була успішна і дуже приємна, добре організована.

Іляна ДАН

II. «ГІРСЬКА ОРЛИЦЯ» – ДОРОГОЮ ДО РІДНІ І САМОВИЗНАЧЕННЯ

З КИМПОЛУНГУ ПОЧИНАЮТЬСЯ ШЕДЕВРИ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

(Слідами життя і творчості української Царівни на Південній Буковині)

(Продовження з попереднього числа)

Біля кожної господарки простягаються дерев'яні, масивні плоти, розмальовані чорним дьогтем, або жовтою олією, у відповідному тоні чорних дахів та жовтоблакитних стін з дерева у зрубі, а біля кожної традиційної хати, як ті, що зберігаються зараз таки на подвір'ї Музею мистецтва, по толчинах зростають, мов гриби на дощі, криниці з журавлями, а біля них великі жолоби, з яких худоба – коні, корови, вівці, кози та навіть птахи, що попасуються вільними, – напуваються свіжою водою.

Часи Ольги Кобилянської збереглися тут в цілому порядку і красі заможних і незалежних господарок та господарів, які вмюють в лісі працювати і вдома зростати дітей та вирощувати худобу і, певне, як наші сучасники, вечорами на телевизор дивитися. Життя в гармонії з природою в любові до ближніх та праці оцінювала О. Кобилянська і оцінювала людей, що вважали природу святинею – гори, ліси та потоки, святі джерела водиці, оцінювала життєдайні їхній обереги, традиційні хати та узорі, писанкарство, ношу, криниці з журавлем та жолобами для напою худоби – все, що тоді можна було зустріти в румунів, чи то українців, майже в кожного господаря з Кимполунга аж до Молдовиці-Арджел, куди вона часто любила їздити в гори до своїх господарів-гуцулів.

Придивляємось долиною Суходолу до заходу сонця, а там блищать червоно-рожеві і білі скелі Божих Каменів, що вранці першими стрі-

чають сонечко, а підвечірком виряджають його до сусідніх країн. Нараз, разом з вечірніми променями сонця, зупиняється перед нами чоловік, що скочив з велосипеда, мов хлопчисько, хоч йому вже 77 літ минуло, як признався нам вуйко Василь, румун, що живе в долині Суходолу. Запитуюсь і перекладаю панові Володимиру про життя бідного чоловіка про заняття місцевих жителів передмістя. Так вуйко Василь, пенсіонер, працював на залізничному вокзалі в Кимполунзі, місті, яке до Революції 1989 р. годувало всіх міщан та селян передмістя, бо всі мали надійне місце праці, зарплату і помешкання, а селяни, які працювали робітниками в лісі чи на своїх невеликих городах, жили непогано з продажу дров та хліба. Тепер, на жаль, поскаржився вуйко Василь, немає де працювати, а хто працює, той ледве виживає коли нічого не можна продати, хіба тільки купити у тих Супер-Маркетах. А звідки грошей брати? Як пенсіонер – сказав чоловічина - я працюю коло хати і так більшість людей вирощуєм худобу – вівці кози і птахи, бо є де попасати і чим годувати, а м'ясо, молоко, сир і бриндзу всі шукають. В кого є по куснику города, у теплі довгі дні літа закидають городину, зокрема в солеріях, щоб не купувати все з ринку.

(Далі буде)

Іван КІДЕЩУК

ЩЕ ТОДІ, 27 РОКІВ ТОМУ, – У ВАРШАВІ...

27 років тому... Тоді, в пореволюційний час, у лютому місяці у Варшаві відбулося форумне засідання Польської організації українців. Тоді ж на цій події я був запрошений як редактор часопису «Вільне слово» і представник СУР. Тоді там була присутня численна делегація українців з України, серед них – Іван Драч, Михайло Горинь, Богдан Горинь та багато-багато інших чільних представників України – колишніх дисидентів, літераторів, представників української культури та преси звідусіль, а зокрема, і Радіо «Свобода»...

Польські українці були на висоті. Вони в той же час перейменували свою організацію на Об'єднання. Це означало, як заговорили організатори, об'єднатись всім українцям, дотоді розпорошених у Польщі, де б вони не були. Це була напевно перша подія з-між українських організацій в східноєвропейських країнах. Більше того там, у Варшаві, були висунуті найпекучіші питання польської спільноти, але й питання всієї української діаспори.

Там виступали й офіційні особи Польщі, серед них відомий світу, славнозвісний дисидент у Польщі пан Міхнік.

Це було, сказав би, не так свято, як велична, повторюю, перша в українській діаспорі ПОДІЯ з великої букви.

Було спілкування, іноді надзвичайно цікаве.

Ось, що сказав після повернення з Варшави Віталій Дончик: **В.Д.:** Я хочу зв'язати два питання, яких ми торкалися попереду. Одне – про українців діаспори. Був я у Польщі на з'їзді українців і заснуванні нового Товариства. Там раніше було Українське суспільно-культурне товариство (УСКТ) – тепер Об'єднання українців у Польщі. Зміни не тільки в назві, по-іншому визначаються тепер цілі й завдання Об'єднання, його роль.

Не забуду, що тоді я вперше в житті давав інтерв'ю. Кому? Радіо «Свобода», згодом ставши його кореспондентом у Румунії.

Але ж нещодавно, – завдячую це Миколі Корсюку, – потрапив мені до рук н-р 7-ий з 1990 року органу Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка АН УРСР та Спільки письменників України, журналу теорії та критики літератури, заснованого 1957 р., в якому в рубриці «Діє слово» я знайшов особливо цікаве інтерв'ю з Володимиром Яворівським під назвою «Ми хворіємо Україною...», що його від великого письменника взяв тодішній головний редактор «Слово і час» Віталій Г. Дончик, який також був учасником Варшавського українського форуму з лютого 1990-ого року.

Головною темою згаданого інтерв'ю в рубриці «Діє слово», «своєрідній «депутатській рубриці», з-між перших після її заснування була тема національного відродження України, а також тема української діаспори, коли вже (1990 р.!), як сказав В. Дончик, «ці слова, це поняття зустрічаємо чи не на кожному кроці і, можливо, найчастіше в політичному контексті».

Що мене, зокрема, вразило? Нові уявлення про нашу українську єдність, цілісність нації. Туди з'їхалися і українці з усієї Польщі, і керівники спілок українців і з Чехословаччини і з Румунії, і представники преси, різних організацій з Канади, ФРН, Франції, інших країн. Що відразу впадало в очі? Зміни, які відбулися в Україні, зокрема, діяльність РУХу, – підкреслили, окрилили українські громади за кордоном. Зміни, що відбулися в європейських країнах, зокрема в Польщі, Чехословаччині, Румунії, також позитивно впливають на ставлення до українців у цих країнах.

На з'їзді українців у Варшаві були присутні міністр, заступники міністрів, послы Сейму тощо. Раніше, коли приїжджали урядові представники з «великої України», вони, як правило, в дружніх переговорах не згадували про сотні тисяч своїх земляків українців і їхні проблеми, – і тією і тією стороною їхня національна визначеність, м'яко кажучи, не заохочувалася.

У Польщі я відчув буквально фізично, як стає реальним висловлене якимось напівжартома гасло: «Українці всіх країн, єднайтеся!». Я бачив молодих, певних своєї недругосортності інтелектуалів, людей, відомих у своїх країнах – Вол. Мокрого, Ю. Рейта, М. Чеха з Польщі, Б. Нагайла з Англії, І. Ковача з Румунії, інших – і думав: це та енергія, яку не маємо права розгубити, вона працює на наш народ, доводить цілісність нашої культури.

Отже, відбуваються втішні інтеграційні процеси, ми близькі до того, щоб нація почувалася єдиним організмом.

А ще:

В.Д.: Бачимо, як швидко в наш час відбувається процес політизації мас...

В.Я.: Для мене не є ідеал, щоб усі маси політизувалися. (...), бо ж ми, як сказав у вірші Микола Вінграновський, – «Ми хворіємо Україною»... (І.К.)

◆ С Ж О Р І Ж К А Д Л Я Д І Ж Е Ч ◆

21 ЛЮТОГО – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ

Починаючи з 1952 р. в Бангладеші (Східний Пакистан) 21 лютого відзначають день полеглих за рідну мову, коли було придушено демонстрацію студентів, які вимагали використання своєї бенгальської

рідної мови. З 1999 р., за пропозицією цієї країни, ЮНЕСКО проголосило 21 лютого – Міжнародним днем рідної мови з метою захисту мовної і культурної багатомовності.

МІСЯЦЬ ЛЮТИЙ

Слово «лютий» означає «злий», «жорсткий». Назва останнього місяця зими дісталася йому через сильні лютневі морози. У лютому все вище піднімається сонечко. А в лісі з південного боку дерев починає танути сніг, а з північного він лежить в цілому. І це так буває лише в лютому. Тому його ще називають і «бокогрій».

***

◆ У невисокосному році (28 днів) лютий починається в той же день тижня, як березень і листопад.

◆ У високосні роки (29 днів) лютий починається в той же день тижня, як серпень.

◆ У невисокосний рік лютий закінчується в той же день тижня, як січень і жовтень.

◆ Маючи лише 28 днів, це єдиний місяць у році, що може пройти без єдиного повного місяця.

◆ Лютий – єдиний місяць, який один раз на шість років і два рази кожні 11 років буде мати чотири повних седмичних тижнів.

ЧОМУ ВИЮТЬ ВОВКИ?

(Казочка)

Одного разу сперечалися між собою Вітер, Сонце і Мороз.

– Я найсильніший у світі! – почав суперечку Вітер. – Подую в жарт своїми губами, то навіть столітні дуби кланяються мені, а море «горами хвилі піднімає», тільки б захотів, то зняв би таку бурю, що вмить перевернула б догори дном цілий всесвіт!

– Не мели дурниць, товстогубий Вітрогоне, найсильніший у світі я! – тупнув ногою Морозенко. – Коли моргну своїм білим вусом, то все на світі деревіє! Хіба ти не чув, як говорять про мене люди? – «Такий Мороз, аж тріщить, або – такий Мороз, аж зорі скачуть?». Я через ріки мости будує! Хто б міг бути найсильнішим від мене?

– Пусто-дурно ви сперечаетесь, – вмішался в бесіду Сонце. – Хіба ви не чули, що я царюю на небі? Мене люди називають «Оком Божим». Я освітлюю і зігріваю всю землю!

Так сперечаючись, вирішили піти в ліс і запитати у звірів та птахів, хто з них найсильніший.

– Запитаємо Ведмедя, бо він найсильніший звір лісу, – сказало Сонце.

– О, яке воно хитре! Та ж той старий Бурмило навіть не знає мене, бо, чим запагне йому першим сніжком, вже спить вгорі пупом у своїм берлозі та смочке лапу аж до самої весни. Звідки йому знати мою силу?

– Тоді запитаеться, в кого ти скажеш, мені все одно, бо добре знаю, що всі тобі скажуть те ж саме,

що найсильніше в світі Сонце! – посміхнулося Сонце. – Я чув, що Сова найстарша і наймудріша зі всього лісу...

– Що, що ти говориш?! – крикнуло Сонце. Хіба мене Сова бачила хоч один раз? Та ж вона тільки ніччю виходить зі свого дупла, звідки їй знати мою силу?

– Гарзд, не будемо сперечатись, – сказав Вітер. – Ходімо до Вовка, в нього ні кола, ні двора і бродить весь час, як літом, так і зимою, він нам може сказати, хто з нас найсильніший.

– Згода! – погодилися Сонце з Морозом.

Приходять до Вовка і питають:

– Вовчику-братчику! Подумай добре і скажи, хто з нас найсильніший?

– Що тут думати? – посміхнувся Вовк. – Та ж це всі знають, що найсильніший у світі ніхто інший, як Вітер!

– Дивись, Вовче, бо настає холодна зима і я так заморожу твої лапи, що ні крок не ступиш! – погрозив йому Мороз.

– Зима для мене не страшна, і тебе, Морозенку, я не боюся, аби лише холодний

Вітер не дув.

– Провчу я тебе, Сірохвостий! Прийде гаряче літо і висушу всі гірські потічки, тоді будеш бігати з високопленим язиком шукати краплину водиці!

– Нічого, нічого, коли б тільки холодний Вітерець повіяв, – відповів байдуже Вовк.

Сподабалась Вітру Вовча відповідь, і відтоді стали добрими друзями. Багато разів, коли Вовк хоче побалукати з Вітром, то починає вити:

– Ау-у-у-у, ау-у-у-у!

– У-у-у! У-у-у! – біжить Вітер йому назустріч...

Михайло-Гафія ТРАЙСТА

◆ Е Ж О Р І Ж К А Д Л Я Д І Ж Е Ч ◆

СМІШИНКИ

*****

Учителька на уроці біології:

– Які птахи найкорисніші для людини?

Вовочка:

– Смажені, Маріє Іванівно.

*****

Розмовляють двоє малюків:

– Цікаво, а чому орел так довго завис на одному місці?

– Мабуть, бензин закінчився...

*****

– Завтра нехай до школи прийде твій дідусь, – каже вчитель п'ятикласнику.

– Ви хотіли сказати – тато?

– Ні, дідусю. Я хочу показати йому, які помилки робить його син у своїх домашніх завданнях.

*****

– У нас такий розумний пес: приносить газети, які ми передплачуємо.

– Наш ще розумніший: носить і ті, які ми не передплачуємо.

*****

Петрик у магазині:

– У вас є папуга, що володіє англійською?

– Ні, але в нас є дятел!

– А чим він володіє?

– Абеткою Морзе!

*****

На уроці з основ життєдіяльності вчитель ставить запитання:

– Уявіть, що ви пливете у човні. І раптом у днищі утворилася дірка...

– Не страшно, – перебила Марійка. Треба пробити дірку, щоб вода витекла.

Етимологія назв країн світу

С

Сальвадор - іспанською "спасіння"; названий на честь Ісуса Христа.**Самоа** ("Священний Моа, якого зберігають") - від Моа, місцевого домашнього птаха. За легендою, символ священного птаха був втілений у назву "Острови Самоа" королем Лу. Після боротьби за цю землю він назвав свого сина "Самоа", який став прабатьком клану Моа і прибув, щоб домінувати над островом Manu'a і цілою областю Samoan.**Сан-Марино** - на честь святого Марино, який, за легендою, був засновником Сан-Марино.**Сан-Томе і Принсіпі** - португальською - острови Святого Томаса і Принца.**Сейшельські острови** - названі на честь міністра фінансів Jean Moreau de Sechelles при королі Франції Луї XV.**Сербія** - невідомого, можливо, сарматського походження. Сучасна назва сербів має схоже походження, як і Німеччина, від "горобина" (Sorbs). Серби, що мігрували в Балканську область з краю у Німеччині, відомі як Lusatia, де вони розташувались. Також назва, ймовірно, може походити від колишнього незалежного князівства Anhalt-Zerbst (від німецького міста Zerbst, яке також є сербським етнонімом).**Чорногорія** (Montenegro) - названа венеціанськими завойовниками montenegro - "чорна гора" через зовнішній вигляду гори Lovcen; найімовірніше, від темних хвойних лісів, що вкривають її. Чорногорія - сучасна

назва країни від "Crna Gora". Раніше країна була відома як Зета, Діоклія, Доклія. "Doclea" - назва краю у часи раннього періоду Римської імперії. Пізніше католики виправили назву "Diosclea" через вульгарну вимову, і вона була забута. Найдавніша слов'янська назва "Zeta" походить від назви ріки в Чорногорії, що походить від стародавнього кореня "врожай" чи "зерно". (Всупереч популярному переконанню, "Montenegro" - не італійська назва, оскільки "чорна гора" в Італії - Monte Nero без літери g).

Сінгапур - місто було засноване сером Стамфордом Раффлсом у 1819 році. Воно взяло назву Сінгапур від Malay Sinharura, більш ранньої назви острова. Слово Sinharura, у свою чергу, утворилося з санскритського Simharura - "місто левів".**Сьєрра-Леоне** (Західна Африка) - іспанською Sierra Leon, португальською Serra-Leoa - "гори лева".**Словаччина** - від слов'янського "слава" чи "слово".**Словенія** - аналогічно.**Сполучені Штати Америки** - на честь дослідника і картографа Америго Веспуччі, який писав своє власне ім'я на картах Нового Світу. Покупці помилково вважали, що це не ім'я картографа, а назва нової землі.**Судан** - від арабського Bilad. "Судан - земля чорношкірих".**Сурінам** - від назви народу Surinen, корінних мешканців краю.

(Далі буде)

205-та річниця від народження Євгена Гребінки (1812-1848)

4 лютого 2017 року на факультеті іноземних мов у відділі української мови та літератури, Клузького Університету імені Бабеша-Бойоя, за фінансовою підтримкою Союзу українців Румунії, було організовано і проведено святкування 205-ї річниці з дня народження Євгена Гребінки – педагога, обдарованого перекладача, самобутнього поета, автора повістей, нарисів, романів та оповідань, найвизначнішого українського байкаря. Є.П.Гребінку називають "бабою-повитухою" модерної української літератури, бо він був видавцем, організатором та активним учасником літературного процесу у 30-40-х роках 19 століття. Він був серед тих, хто утверджував українську мову як мову самобутньої української культури, хто закладав основи нової української літератури. Хоча життя Є. Гребінки було коротким (всього лиш 36 років), але воно було надзвичайно яскравим: насиченим неординарними подіями, доленосними зустрічами, знайомствами і співпрацею з одними з найкращих інтелектуалів того часу.

Захід розпочався хвилиною мовчання на честь пана професора Ороса, який відійшов з життя за пару днів до зустрічі.

Цей корифей румунської слов'яністики сприяв у зародженню і постійно підтримував україністику в Клузькому університеті, практично був постійним гостем і активним учасником наших заходів. Привітальні слова проголосили

заступник декана факультету іноземних мов пан професор Д.І.Кіра та депутат і голова СУР-у пан М. Петрецький. Обидва говорили про важливість співпраці університету та Союзу українців, розказали про наміри втілити в життя нові спільні проекти.

Першу доповідь зачитала студентка Андрея Бурлаку на тему: «Євген Гребінка – бібліографічний ескіз», де вона нагадала головні етапи у житті і творчості письменника. Українська література того часу шукала шляхи розв'язання ряду складних проблем: від відстоювання прав на розвиток літератури рідною мовою і до визначення характеру і шляхів її розвитку. Гребінка втрутився у вирішення цих проблем, організувавши у Санкт-Петербурзі, де він жив і працював з 1834 року, національні літературні вечори за участю відомих українців того часу. Було створено міцний гурт, який об'єднував українську мистецьку та літературну інтелігенцію.

Наступні роботи – «Специфічність творчої спадщини Євгена Гребінки» – була презентована Лівіу Романюком – головою молодіжної організації СУР, та документальна стрічка про Є.Гребінку. Є.Гребінка писав українською та російською мовами. Його перу належать ліричні пьєси, характерною рисою яких є тісний зв'язок з народнописенною традицією.

Не всі знають, що світову славу Є.П.Гребінці приніс популярний і донині романс "Очі чорні" (музика вальсу Флоріана Германа в обробці норвежця Софуса Гердаля), який був написаний у 1843-му і адресований його майбутній дружині Марії. Хочеться зазначити, що хоча цей твір написаний російською мовою і часто помилково вважається «російським циганським романсом», але є, безумовно, створеним в традиціях української народної поезії.

Студенти та молоді члени СУР протягом заходу продекламували декілька ліричних та прозових творів Євгена Павловича. Цього разу їм вдалося потішити і здивувати виконанням романсу «Очі чорні» на два голоси під акомпанемент скрипаля та студента-першокурсника Петра Панчика.

Широковідомим є історичний факт

знайомства та тієї визначної ролі, яку відіграв Є. Гребінка в житті і творчому становленні Т.Г.Шевченка. Про це була робота пані доктора-лектора Михаели Гербіль «Роль Євгена Гребінки в житті Тараса Г.Шевченка». Для багатьох Євген Гребінка назавжди залишиться в пам'яті насамперед як людина, за чиєї прямої ініціативи, безпосередньої матеріальної та моральної підтримки був підготовлений до друку й виданий у 1840 році «Кобзар».

Вся літературна спадщина Є.П. Гребінки увійшла в скарбницю вітчизняної культури. Бо і в його російській прозі, байках українською мовою, поезії українською та російською мовами визначальне місце посідає саме українська тематика.

Ольга СЕНИШИН,
м. Клуж-Напока

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ: Головний редактор – Іван КОВАЧ

Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ та Роман ПЕТРАШУК

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК

Друкарня «S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988

Adresa redacției: Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15, Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com

**Наклад фінансований
Союзом українців Румунії**

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, непорушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.